

ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอภินิหารธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
THE EFFECTIVENESS OF ADMINISTRATIVE PERFORMANCE ACCORDING TO APIRIYAHANIYADHAMMA
OF NAKAEW SUB-DISTRICT MUNICIPALITY KOKHA DISTRICT LAMPANG PROVINCE

พระอธิการปรีชา ดิขณาโณ (มหา)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงาน การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผล ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภินิหารธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว ศึกษาแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักอภินิหารธรรมเพื่อการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 381 คน จากประชากร 7,856 คน โดยการใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ และการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภินิหารธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง แนวทางการนำหลักอภินิหารธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีการเข้าประชุมตรงต่อเวลาพร้อมเพรียงกันในการทำกิจกรรม เคารพในกฎข้อระเบียบที่องค์กรได้ร่วมกันกำหนดขึ้นเคารพนับถือผู้มีประสพการณ์ในการทำงาน ปรารถนาชาวบ้าน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่แบ่งแยกเพศและวัยเปิดใจรับฟังข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ยกย่องบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคม

คำสำคัญ : ประสิทธิผล, การบริหารงาน, อภินิหารธรรม

Abstracts

This research aims to: To study the effectiveness of management. Comparative Effectiveness Levels To study the relationship between morality and management effectiveness of NaKaew municipality. A guideline for the application of moral principles for the development of administrative effectiveness of NaKaew municipality, Kokha district, Lampang province. numbered 381 from the 7,856-population using the sampling method. By using the Taro Yamane. Qualitative Research In depth interviews with key informants analyze contextual content.

The research found that

Public opinion on the effectiveness of the administration. The overall picture was moderate. A comparative analysis of public opinion on the effectiveness of management found that there were statistically significant differences The relationship between morality and management effectiveness. Positive correlation coefficient. Guidelines for the application of

morality principles to the management of NaKaew municipality, KhoKa district, Lampang province, were attended in a timely manner. Respect the rules and regulations that organizations have set up to respect those who have worked experience. Philosopher Honor each other Do not discriminate between sex and age. Open mind to hear suggestions in various aspects praising the person who benefits society.

Keywords : The Efficiency, Administrative, Aparihaniyadhamma.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมการเมือง วัฒนธรรมเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย การปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นนับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ประชาชนจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น มีความสนใจต่อสภาพแวดล้อมของสังคมรอบด้านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และ ดำเนินการพัฒนาภายในท้องถิ่นของตนเองให้เข้มแข็ง การปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นในปัจจุบันจึงมีความสำคัญอย่างมาก (อรุณ รักธรรม, 2525 : 257). โดยเห็นได้จากการที่รัฐกระจายอำนาจปกครองให้ท้องถิ่น ดังกล่าวเพื่อต้องการที่จะให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถปกครองตนเองได้ (ปิยะนุช เงินคล้าย, 2540 : 249-250). นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่ง สำหรับเทศบาลตำบลนาแก้วเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีทรัพยากรบุคคล และมีเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่ในการบริหารของเทศบาลแต่ในขณะเดียวกันการบริหารงานที่อยู่ภายใต้ทรัพยากรอันมีอยู่อย่าง จำกัด และความแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในทางการเมืองระดับชาติ ซึ่งส่งผลขยายไปถึงในระดับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาแก้ว จึงต้องพึงระมัดระวังในการบริหารการจัดการ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานโดยให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นกับทุกฝ่ายในชุมชน (สุพจน์ ทราญแก้ว, 2545 : 137-138). เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ยังมีความคิดที่ไม่ค่อยตรงกันจึงเป็นไปได้ยากที่จะทำความเข้าใจให้ตรงกันอันเป็นผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไข นำหลักอภิธานิยธรรม (ที.ม. (ไทย) 10/68/86). มาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับได้โดยง่าย

ดังนั้นข้าพเจ้าในฐานะผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทาง คือ หลักอภิธานิยธรรม อันเป็นหลักธรรมสำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนช่วยเสริมความเข้มแข็ง ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนประเทศชาติได้ทั้งปัจจุบันและในอนาคต ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารและเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์กรและเทศบาลตำบลนาแก้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักอภิธานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักอภิธานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง

4. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามและวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 381 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) แล้วนำเสนอในรูปแบบการพรรณนา ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 ชุด

ผลการศึกษา

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 200 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 ปีขึ้นไป จำนวน 187 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.1 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้จำนวน 6,000-10,000 บาท มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง

ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการหมั่นประชุมเป็นเนืองนิตย์ ด้านความพร้อมเพียงในการประชุม มาประชุม เลิกประชุม และทำภารกิจอื่น ๆ พร้อมกัน ด้านการไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ โดยผิดหลักการเดิมที่หมู่คณะวางไว้ ด้านการให้ความเคารพนับถือผู้มีอาวุโส และรับฟังคำแนะนำจากท่าน ด้านการไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรีด้านการให้ความเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และรูปเคารพต่าง ๆ ด้านการให้ความคุ้มครองคนดีมีคุณธรรมให้อยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัย โดยวัดจากความคิดเห็นของประชาชนผู้มารับบริการเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.832) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงาน เทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรีมีระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.726) การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม กับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคาะ จังหวัดลำปาง

1. ด้านการหมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์ เมื่อพิจารณา ในแต่ละข้อ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว ผู้บริหารเทศบาลได้ดำเนินการประชุมบุคลากรเป็นประจำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.699)

2. ด้านการพร้อมเพรียงกันในที่ประชุม การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านการพร้อมเพรียงกัน ในการประชุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.741)

3. ด้านการไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.737) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว บุคลากร ในเทศบาลยึดระเบียบข้อบังคับเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน

4. ด้านการเคารพนักถือผู้มีอาวุโส รับฟังคำแนะนำ การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้าน การเคารพนักถือผู้มีอาวุโส และรับฟังคำแนะนำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.748) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว บุคลากรในเทศบาลให้ความเคารพต่อผู้มีอาวุโส

5. ด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผล การบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านไม่ข่มเหงหรือล่วงเกินสตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.726) พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว บุคลากรชายไม่ล่วงละเมิดทางเพศต่อสตรี

6. ด้านการเคารพสักการะปูชนียสถาน ปุชนียวัตถุ และรูปเคารพต่าง ๆ การประยุกต์ ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านเคารพสักการะปูชนียสถาน ปุชนียวัตถุ และรูปเคารพต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.786) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว บุคลากรในเทศบาลให้ความเคารพแก่พระพุทธรูป พระธรรมและพระสงฆ์

7. ด้านให้ความคุ้มครองคนด้อยศีลธรรม ให้อยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัย การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านให้ความคุ้มครองคนด้อยศีลธรรม ให้อยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$ S.D. = 0.832) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว ผู้บริหารเทศบาลได้สนับสนุนให้ความคุ้มครองแก่คนด้อยศีลธรรม ให้อยู่ในชุมชนอย่างปลอดภัย

สมมติฐานการวิจัย

พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และรายได้ แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-test) และค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ประชาชน ที่มี เพศ ต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาแก้ว ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาแก้วที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงาน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาแก้วที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาแก้วที่มีระดับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

หลักอปริหานิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จากผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน 5 สมมติฐาน มีสมมติฐานที่ 1, 2, 4 และ 5 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า ยอมรับสมมติฐาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนสมมติฐานที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ ระดับการศึกษา พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่าประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านการหมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์ ด้านการพร้อมเพียงกันในที่ประชุม ด้านการไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ ด้านการเคารพนับถือผู้ที่มีอาวุโส รับฟังคำแนะนำ ด้านไม่ข่มเหงลงเินสตรี ด้านการเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ ด้านการคุ้มครองคนดี เชิดชูคนดีในสังคม เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลโดยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลนาแก้วมีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับ การบริหาร โดยหลักอปริหานิยธรรมเป็นหลักธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว ช่วยให้การบริหารงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรเกิดความพร้อมเพียงของหมู่คณะ ให้เกิดความสามัคคีในการบริหารงานจนเกิดความเจริญก้าวหน้าในการบริหารงานทุก ๆ ด้านพร้อมพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องรับผลการวิจัยของ ประยงค์ พรหมมา (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับคือ ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ด้านการให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ด้านการอารักขาคุ้มครองป้องกัน ด้านการพร้อมเพียงกันประชุม ด้านการประชุมกันเนืองนิตย์ และด้านการไม่บัญญัติหรือเลิกล้มข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ตามลำดับเมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

ด้านหมั่นประชุมเป็นเนืองนิตย์ จากการศึกษพบว่าประชาชนมีความเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ด้านหมั่นประชุมกันเรื่องนี้อยู่ใน

ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.53$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ได้มีแผนการทำงานร่วมกับฝ่ายนิติบัญญัติ และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการประชุมเพื่อวางแผนการทำงานรับใช้ประชาชนด้วยความมุ่งมั่นในการทำงานมีความสำนึกในหน้าที่ ทั้งในเทศบาล และนอกสถานที่ร่วมกับประชาชนโดยมีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และทุกพื้นที่ของเขตเทศบาลตำบลนาแก้ว เพื่อให้เกิดการพัฒนาจนสามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนโดยเฉพาะในเรื่องเร่งด่วนต้องรีบทำให้บรรเทาคลี่คลายไปในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ได้ดลละ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมการวางแผนการทำงานด้วยการหมั่นให้มีการประชุม อย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ ศิริพงษ์ เขาเรียง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาแก้ว ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “เทศบาลตำบลนาแก้วได้มีการจัดตารางวางแผนการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติอย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานเมื่อปฏิบัติงานเสร็จสิ้นทุกครั้งด้วยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระคมพศ กิตติสาร (ประกอบเสียง) (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารพนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านการประชุม หรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน และทำภารกิจอื่น ๆ ให้พร้อมเพรียงกัน จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอธิปไตยในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ด้านการประชุมหรือเลิกประชุมอย่างพร้อมเพรียงกันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.25$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ได้มีการบริหารอยู่ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมวางแผนการทำงาน ด้วยการหมั่นให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำแล้วนั้น ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความพร้อมเพียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ ธนะภูมิ สิงห์สำรองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนาแก้ว ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “การร่วมมือกันประชุมวางแผนการทำงานด้วยความพร้อมเพรียงพร้อมใจกันทำภารกิจ และเลิกประชุมกัน ด้วยความพร้อมเพรียงกัน หลังจากมีการลงมติเห็นชอบในที่ประชุมโดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีงาม และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยดีจนเสร็จสิ้นภารกิจด้วยความพร้อมเพรียงกัน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจจา โพธิ์แดน (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมด้านดำเนินการ และการมีส่วนร่วมด้านติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอธิปไตยในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ในด้านการไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ ตามอำเภอใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.36$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง บริหารงานเป็นแบบอย่างถูกต้องชอบธรรม โดยยึดกฎระเบียบ

ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ใช้อำนาจแก่กระเปียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ตามใจชอบ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับข้อบัญญัติต่าง ๆ ได้อย่าง เป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ รุ่ง ชันไชย ปลัดเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัด ลำปาง ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “เจ้าหน้าที่เทศบาลได้มีการบริหารงานโดยยึดหลักของกฎหมาย คำนึงถึงความถูกต้องชอบ ธรรม ไม่ลุแก่อำนาจแก่กระเปียบข้อบังคับต่าง ๆ ตามอำเภอใจ” สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสนอ อัครมนต์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี” พบว่า ระดับความคิดเห็นในการนำหลักอปริหานิยธรรม ด้านขนบธรรมเนียมที่ติงามขององค์กรที่ยังปฏิบัติ ได้อยู่ นั้น ควรรักษาไว้และไม่บัญญัติหรือลบล้างกฎเกณฑ์ระเบียบกติกาสังคมตามความพอใจของตน โดยไม่ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$)

ด้านการเคารพนัถือผู้ที่มีอาวุโส รับฟังคำแนะนำจากท่าน จากการศึกษา พบว่าประชาชนมีความ คิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัด ลำปาง ด้านการเคารพนัถือผู้ที่มีอาวุโสและรับฟังคำแนะนำจากท่านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง บริหารงานโดยมีสายการบังคับ บัญชาดลหันกันไปตามขั้นทำให้ง่ายต่อการสั่งการ และเกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของฝ่ายปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เป็นรูปประธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของสัมภาษณ์ อนิวัฒน์ นามเมือง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนา แก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “การปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาด้วยความถูกต้องชอบ ธรรม และมีการสั่งการบังคับบัญชาตามสายการบังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามมติในที่ประชุม ทุกฝ่ายต้องให้ความเคารพนัถือผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ” สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเภา เกาศรี (2557) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของกลุ่มโรงเรียนวังทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 (การบริหารการศึกษา)” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของกลุ่มโรงเรียนวังทอง สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตการศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ด้านการมีความเคารพนัถือต่อผู้บังคับบัญชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักอปริ หานิยธรรมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง ในด้านไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง ได้มีการบริหารงานโดยให้ความเคารพในสิทธิของสตรีไม่มีการแบ่งแยกในการทำงาน ให้ความเสมอภาค ให้อิสระในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ ธนฤต ถิ่นสุวรรณ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง ทางเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาแก้วได้ให้ สัมภาษณ์ว่า “การส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายอัน เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี” สอดคล้องกับ พิศมัย หมกทอง (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” ด้านหลักนิติธรรม จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เห็นด้วยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีการ บริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลเห็นด้วยทุกข้อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสำนักงานเขตบางกอกน้อย ให้ความสำคัญใน

การบริหารงาน ซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบข้อกฎหมาย ของทางราชการเพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของสำนักงาน เขตบางกอกน้อยเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย

ด้านการเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ จากการศึกษา พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการ ประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในด้านการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้วอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในด้านการเคารพสักการะปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.44) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลนาแก้วอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้มีการพัฒนาให้โบราณสถานที่มีอยู่ในชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งยังมีการอนุรักษ์ส่งเสริมให้เป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และส่งเสริมให้เกิดประเพณีนิยมต่าง ๆ ของพื้นบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ พระครูสุจินตศาสนกิจ เจ้าคณะตำบลนาแก้วเขต 2 อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้เมตตาให้สัมภาษณ์ “ว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้ให้ความร่วมมือกับทางคณะสงฆ์ โดยมีการส่งเสริม ทำนุบำรุงวัด อาราม รวมทั้งให้การสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมให้มีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้มีการรักษาวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน) (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” จากผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อและด้านศาสนา และความเชื่อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านศาสนาและความเชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านศาสนา และความเชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ด้านการคุ้มครองคนดี เชิดชูคนดีในสังคม จากการศึกษา พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการ ประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในด้านการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาแก้วอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ในการคุ้มครองคนดี เชิดชูคนดีในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.35) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้มีการส่งเสริม การให้ความคุ้มครองคนดีมีคุณธรรมให้อยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย รวมไปถึงการส่งเสริมในด้านของกิจกรรมจิตอาสา การแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ อันก่อประโยชน์ให้แก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมภาษณ์ของ กฤษฎา แสงแก้ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ให้สัมภาษณ์ว่า “เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาแก้ว ควรจะให้ประสานงานโดยร่วมมือกันกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในชุมชนเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้เล่าเรียนธรรมะ บวชเรียนในภาคฤดูร้อน และควรจัดให้มีปฏิบัติธรรมให้เกิดขึ้นภายในวัด หมู่บ้านและชุมชน ควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านของพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา เช่นพิธีเวียนเทียน ในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณียี่เป็ง ประเพณีปีใหม่เมือง เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนได้ลดความแค้นริวภายในจิตใจ และเกิดการฝึกฝนในการทำความดี โดยการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ซึ่งได้มีการร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสิงห์แก้ว วชิรมโม (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้สูงอายุ ในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา : ศึกษากรณีตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน” จากผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า ด้านบทบาทของผู้สูงอายุในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา คือการอุปัชฌ์พระสงฆ์มากที่สุดเช่นการถวายภัตตาหารเป็นประจำสิ่งของอุปโภคบริโภคบริวาร ยารักษาโรคและสร้างเสนาสนะ ด้านการชักชวนคนเข้าวัดอยู่ในระดับ

มากและมากที่สุด ในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเนื่องในวันสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วิสาขบูชา เป็นต้น และ ประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ คือ ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่มีการศึกษาถึงหลักอปริหานิยธรรมอย่างจริงจังในองค์กร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ควรนำหลักอปริหานิยธรรมไปบูรณาการ ร่วมกับการกำหนดนโยบายการวางแผนพัฒนาภายในชุมชน ท้องถิ่น ควรนำเอาหลักอปริหานิยธรรมไปบูรณาการ ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานภายในองค์กร เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความสามัคคีกันในหมู่คณะ โดยนำเอาหลักอปริหานิยธรรมไปปฏิบัติใช้ให้เกิดประโยชน์และเห็นรูปธรรมที่ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องขอขอบคุณ พระปลัดชัยภัทร ขนติโร,ดร. ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สามารถ บุญรัตน์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รวมถึง พระอาจารย์มหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ. อาจารย์ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการในการสอบ วิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยชี้แนวทางในการทำวิจัย เพื่อให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

(ก) ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(ข) ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือ

อรุณ รักธรรม. (2525). ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่การบริหารองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ปิยะนุช เงินคล้าย. (2540). การสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนต่อการกระจายอำนาจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุพจน์ ทรายแก้ว. (2545). การวัดผลการปฏิบัติงาน. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำแผน กลยุทธ์ และการบริหารงานมุ่งมีผลงาน. เชียงราย: สำนักพิมพ์ สถาบันราชภัฏเชียงราย.

2) วิทยานิพนธ์/งานวิจัย

ประยงค์ พรมมา. (2557). “การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระคณพศ กิตติสาโร (ประกอบเสียง). (2554). “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กิจจา โพนแดน. (2557). “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูใบฎีกาสมอน สุทธิโก (อยู่อ่อน). (2555). “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ประเพณีมอญ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสิงห์แก้ว วชิรธมโม. (2554). “บทบาทของผู้สูงอายุในการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา : ศึกษากรณีตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

3) สัมภาษณ์

พระครูสุจิตตศาสนกิจ. (13 กรกฎาคม 2560). เจ้าคณะตำบลนาแก้ว เขต 2. สัมภาษณ์.

นายศิริพงษ์ (เขาเรียง. 11 กรกฎาคม 2560). นายกเทศมนตรีตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

นายชนะภูมิ สิงห์สัน. (11 กรกฎาคม 2560). รองนายกเทศมนตรีตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

นายรุ่ง ชนันไชย. (11 กรกฎาคม 2560). ปลัดเทศบาลตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

นายอนิวัฒน์ นามเมือง. (11 กรกฎาคม 2560). สมาชิกเทศบาลตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

นายธนกฤต ถิ่นสุวรรณ. (11 กรกฎาคม 2560). สมาชิกเทศบาลตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

พระครูวิรัตศานุรักษ์. (13 กรกฎาคม 2560). เจ้าคณะตำบลนาแก้ว เขต 1. สัมภาษณ์.

พระครูสุจิตตศาสนกิจ. (13 กรกฎาคม 2560). เจ้าคณะตำบลนาแก้ว เขต 2. สัมภาษณ์.

นายกฤษฎา แสงแก้ว. (20 กรกฎาคม 2560). ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.

นายชาญณรงค์ แก้วนารี. (11 กรกฎาคม 2560). ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลนาแก้ว. สัมภาษณ์.